

Kansalaisaloitteen otsikko

Suomen Nato-jäsenyydestä kansanäänestys

Aloitteen päiväys

21.2.2022

Aloitteen muoto

Lakiehdotus

Aloitteen sisältö

Esitämme, että Suomen Nato-jäsenyydestä järjestetään neuvoo-antava kansanäänestys perustuslain 53 § mukaisesti. Esitämme alla lakiesityksen kansanäänestyksestä eduskunnalle.

Laki neuvoo-antavasta kansanäänestyksestä Suomen liittymisestä Pohjois-Atlantin puolustusliittoon

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Kansanäänestyksen toimittamisaika ja -menettely

Suomen liittymisestä Pohjois-Atlantin puolustusliiton jäseneksi toimitetaan neuvoo-antava kansanäänestys pp päivänä k-kuuta 2022.

Kansanäänestyksessä noudatetaan menettelystä neuvoo-antavissa kansanäänestyksissä annettua lakia (571/87), jollei jäljempänä toisin säädetä.

2 §

Ennakkoäänestys

Ennakkoäänestyksestä noudatetaan sitä, mitä Vaalilain (2.10.1998/714) 5 luvussa säädetään eduskuntavaalien ennakkoäänestyksestä.

3 §

Kysymyksenasettelu ja vastausvaihtoehdot

Kansanäänestyksessä esitetään äänestäjien vastattavaksi seuraava kysymys: "Tuleeko Suomen liittyä Pohjois-Atlantin puolustusliiton (Nato) jäseneksi?" Äänestäjän tulee vastata kysymyksen joko "KYLLÄ" tai "EI".

4 §

Äänestyslippu

Kansanäänestyksessä käytetään yhtä äänestyslippua. Se painetaan valkealle paperille, sen on oltava vakiokokoa 148 x 210 mm, siitä on selvästi käytävä ilmi, miten se taitetaan kokoon, ja sen on turvattava äänestysalaisuuden säilyminen.

Äänestyslipun sisäpuolelle painetaan otsikko, jossa mainitaan, että äänestyslippua käytetään pp.kk.2022 toimitettavassa neuvoo-antavassa kansanäänestyksessä Suomen liittymisestä Pohjois-Atlantin puolustusliiton jäseneksi. Äänestyslipun taitekohdan oikealle puolelle painetaan 3 §:ssä mainittu kysymys ja sanat "KYLLÄ" ja "EI" sekä kumpaakin vastausvaihtoehtoa varten ruutu siten sijoitettuna, että ruudun sijoituksesta selvästi käy ilmi, kumpaa vastausvaihtoehtoa se tarkoittaa. Äänestyslippuun painetaan vielä ohje äänestysmerkinnän tekemisestä.

Äänestyslipussa käytetään suomen ja ruotsin kieltä.

5 §

Äänestäminen

Äänestäminen tapahtuu merkitsemällä rasti (X) jompaankumpaan äänestyslipussa olevista ruuduista.

Äänestyksessä ei sovelleta, mitä menettelystä neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä annetun lain 5 §:n 1 momentissa säädetään äänestäjän mahdollisuudesta ilmaista, ettei hän kannata mitään esitetystä vaihtoehdoista.

6 §

Äänestyslipun mitättömyys

Sen lisäksi, mitä Vaalilain (2.10.1998/714) 85 § säädetään, on äänestyslippu mitätön, jos äänestysmerkintä on tehty kumpaankin äänestyslipussa olevaan ruutuun tai jos sitä ei ole tehty lainkaan taikka jos se on niin epäselvä, ettei siitä käy ilmi, kumpaa vaihtoehtoa äänestäjä on kannattanut.

Äänestyslippuun rastin lisäksi tai sen sijasta tehtyä merkintää, joka ainoastaan selventää, kumpaa vaihtoehtoa äänestäjä on kannattanut, ei ole pidettävä asiattomana eikä äänestyslippua tällaisen merkinnän johdosta mitättömänä.

7 §

Äänestyksen tuloksen vahvistaminen

Vaalipiirin keskuslautakunta vahvistaa äänestyksen tuloksen vaalipiirissä 3. päivänä äänestyksen jälkeen pidettävässä kello 18 alkavassa kokouksessa ja ilmoittaa tuloksen heti Helsingin kaupungin vaalipiirin keskuslautakunnalle. Saatuaan kaikkien vaalipiirien keskuslautakunnilta tiedon äänestyksen tuloksesta vaalipiirissä Helsingin kaupungin vaalipiirin keskuslautakunta vahvistaa äänestyksen tuloksen koko maassa 4. päivänä äänestyksen jälkeen pidettävässä kello 12 alkavassa kokouksessa.

8 §

Tiedottaminen

Valtioneuvosto hyväksyy oikeusministeriön esittelystä yleisistunnossaan tiedotteen, jossa selostetaan Suomen mahdollisesta liittymisestä Pohjois-Atlantin puolustusliittoon ja jossa todetaan, mistä kansanäänestyksessä on kysymys. Tiedote toimitetaan niille, joille lähetetään ilmoitus äänestysoikeudesta, sekä saatetaan muullakin tavoin kansalaisten tiedoksi ja saataville. Tiedote voidaan toimittaa ilmoituskortin ja -kirjeen yhteydessä.

9 §

Tarkemmat määräykset ja ohjeet

Oikeusministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ja ohjeita tämän lain soveltamisesta.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä k-kuuta 2022.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Perustelut

Itämeren alueen kiristynyt turvallisuustilanne edellyttää, että Suomi sitoutuu pysyvästi keskinäiseen puolustusyhteistyöhön Suomen keskeisten kumppanimaiden kanssa. Suomi on kuulunut tiiviisti läntisen Euroopan piiriin niin taloudellisesti kuin poliittisesti viimeistään vuoden 1995 EU-jäsenyydestä alkaen. Vuonna 2014 solmittu Suomen ja Naton isäntämaasopimus on vahvistanut laajan yhteisymmärryksen Naton ja Suomen yhteisestä edusta, ja tätä etua toimeenpannaan jo nyt käytännön puolustusyhteistyöllä. Useimmat Suomen keskeisistä kumppanimaista ovat Naton jäseniä, ja EU-maista 21 maata on Naton jäseniä.

Katsomme, että jäsenyys Natossa vahvistaisi nykytilan juridisesti sitovasti ja edistäisi merkittävästi Suomen kykyä puolustautua ulkoisia uhkia vastaan. Naton perustamissopimuksen 5. artiklan takaama puolustusvelvoite parantaisi merkittävästi Suomen puolustuksen uskottavuutta, ja tekisi vieraiden valtojen harjoittaman sotilasteknisen vaikuttamisen paljon kalliimmaksi ja riskialttiimmaksi kuin se nykyisin on. Katsomme, että Suomen jäsenyys Natossa olisi myös muiden Nato-maiden etu, sillä Suomen uskottava puolustus toisi lisää painoarvoa Naton pelotevaikutukselle.

Nato edellyttää laajaa tukea jäsenmaidensa kansalta ja sitoutumista demokratiaan. Olemme samaa mieltä tasavallan presidentti Sauli Niinistön kanssa siitä, että näin isoon kysymykseen vastaaminen edellyttää luotettavaa kansan mielipiteen mittausta, ja ainoa luotettava tapa tehdä tämä on järjestämällä neuvoa-antava kansanäänestys. Kansanäänestys takaa päätöksen legitimitetin.

Suomi täyttää nykyisellään kaikki Naton jäsenyysehdot, ja muut Nato-maat ovat ilmaisseet olevansa myönteisiä Nato-jäsenyydelle, jos Suomi sitä hakisi. Katsomme, että kiristynyt turvallisuustilanne edellyttää päätöksentekoa Nato-jäsenyydestä tavalla, joka kunnioittaa kansan demokraattista tahtoa.

Vastuuhenkilöt

Juho Karppa

Timo Virtanen

Toni Kangasoja

Atte Salmi

Aleksi Salonen

Sampo Muhonen